

Tudengite õpingute katkestamise põhjused IKT kõrghariduses

Janno Järve

Partner / vanemanalüütik
Eesti Rakendusüuringute Keskus CentAR

Tehniline info

Uuringu tellis HITSA ja seda rahastas „Eesti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse riikliku programmi 2011-2015 (IKTP)“ rakendusprogramm.

Uuringu eesmärk

Uurida õpingute katkestamise põhjuseid IKT kõrgharidusõppes, keskendudes:

- õppekorralduse aspektidele ja
- tudengite õpimotivatsiooni mõjutavatele teguritele.

Metoodikast

- Uuring viidi läbi neljas IKT-alast kõrgharidust pakkuvas koolis:
 - Eesti Infotehnoloogia Kolledžis,
 - Tallinna Tehnikaülikoolis,
 - Tallinna Ülikoolis ja
 - Tartu Ülikoolis.
- Uuring tugineb:
 - katkestajate hulgas läbi viidud küsitlusele (809 viimasel kolmel aastal nimetatud kõrgkoolides IKT õpingud katkestanud inimest)
 - uuringusse kaasatud kõrgkoolides IKT valdkonna õppekorraldusega tegelevate inimestega läbi viidud fookusgruupiintervjuudele.

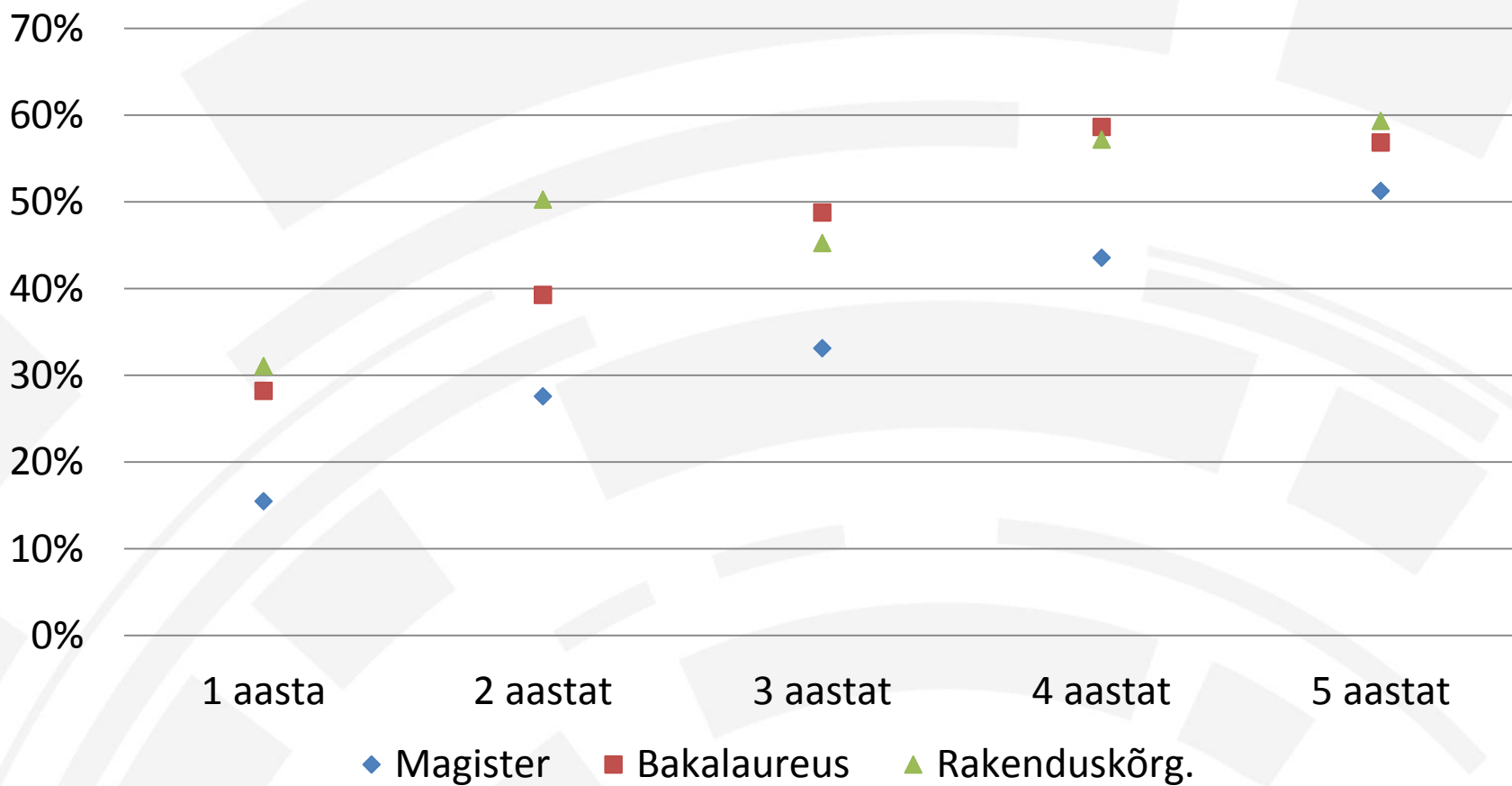

Katkestajate küsitluse üldkogum ja vastamise määr

	Üldkogumi suurus	Analüüsi kaasati	Vastamis-määr
Eesti Infotehnoloogia Kolledž	478	200	44%
Tallinna Ülikool	245	58	24%
Tallinna Tehnikaülikool	1367	432	32%
Tartu Ülikool	447	119	27%
Kokku	2537	809	32%

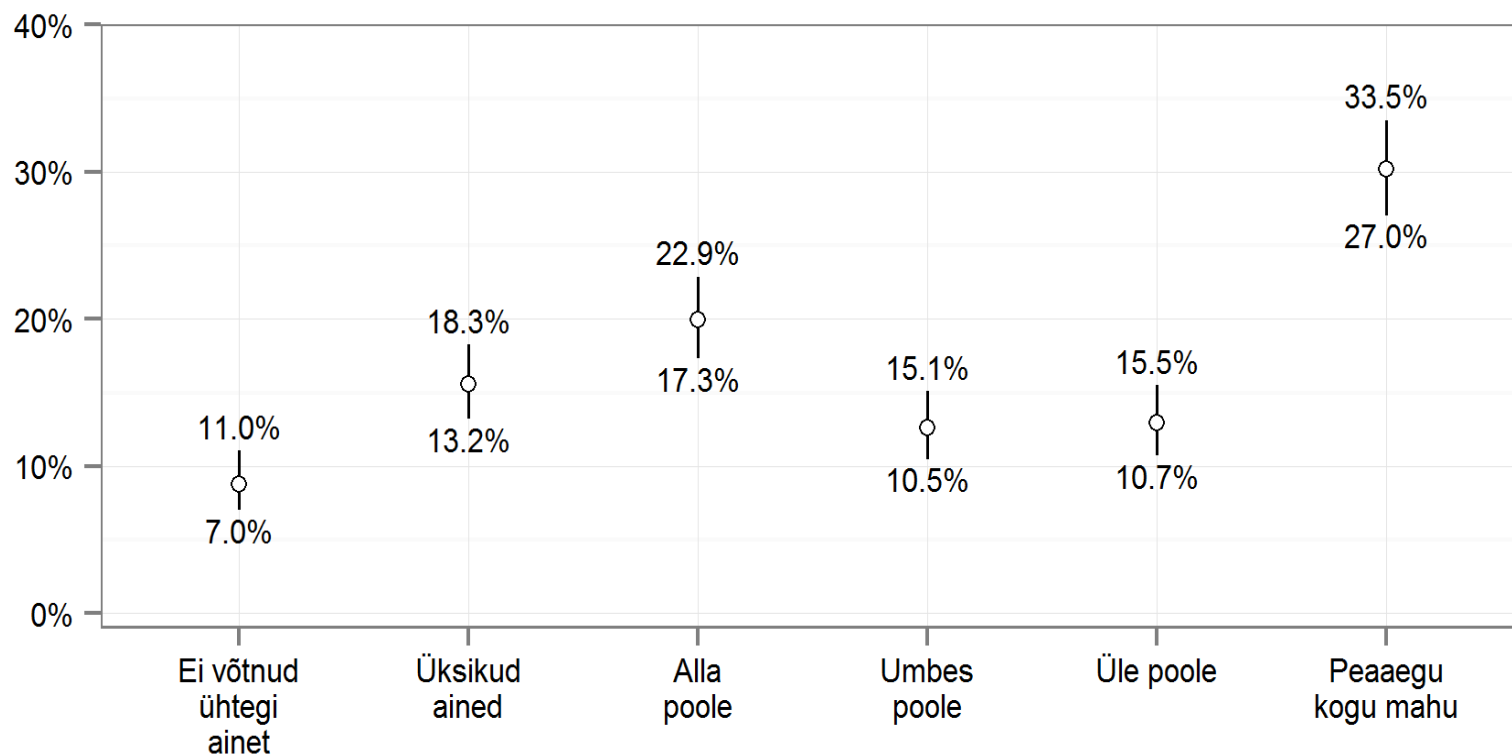
Kui paljud katkestavad?

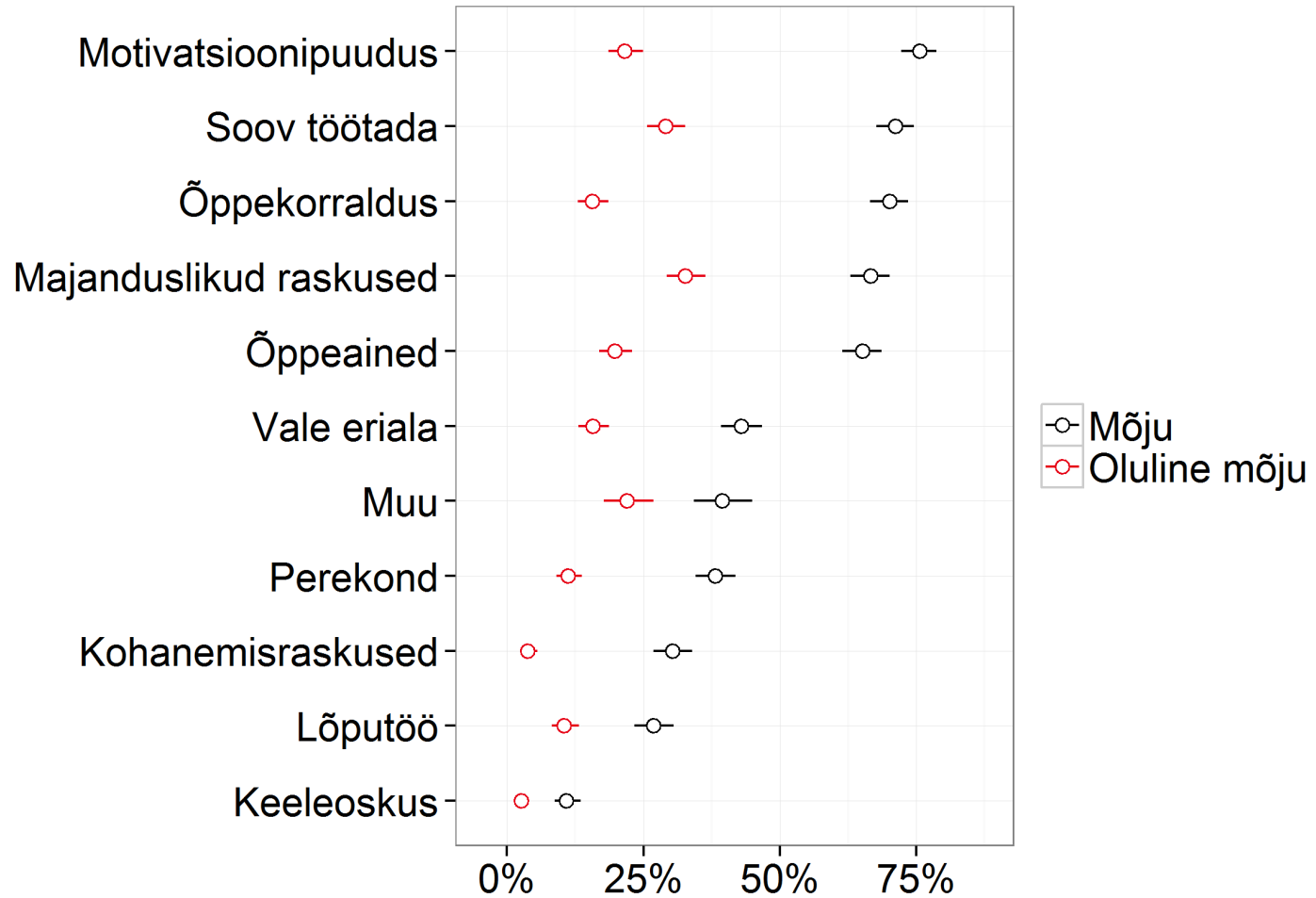
Centar

EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR

Kui kaugele katkestanud õpingutega jõudsid?

Miks õpingud katkestatakse?

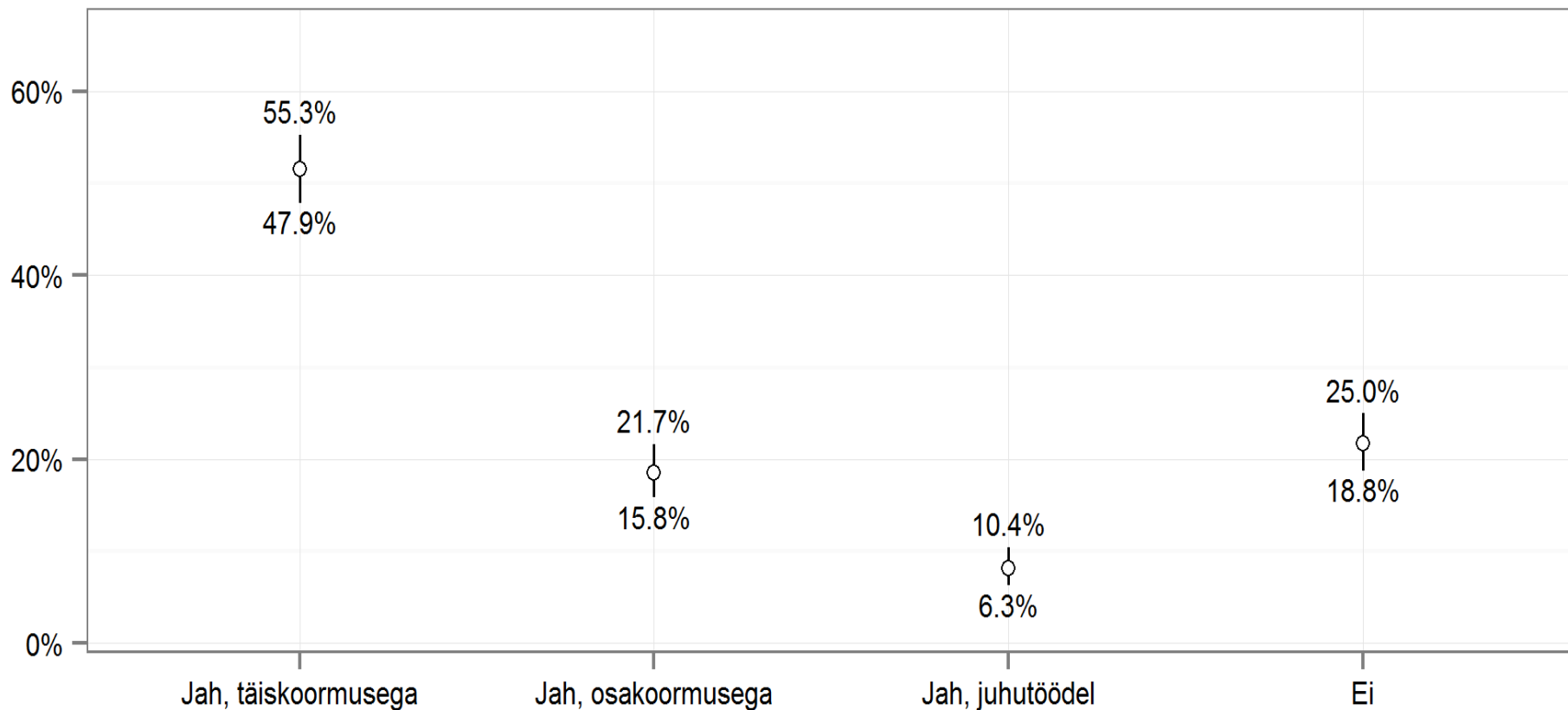
Töötamine ja õppimine

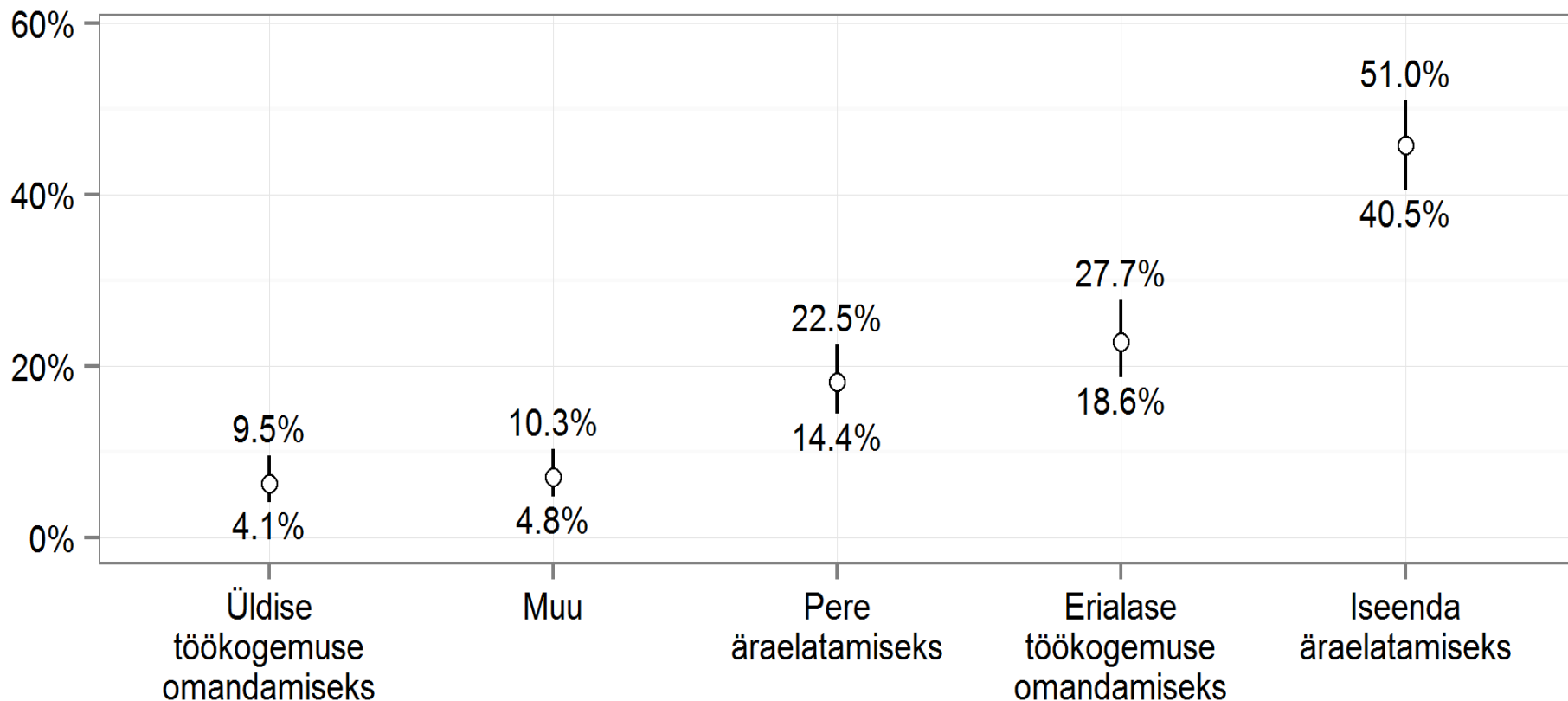
Centar

EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR

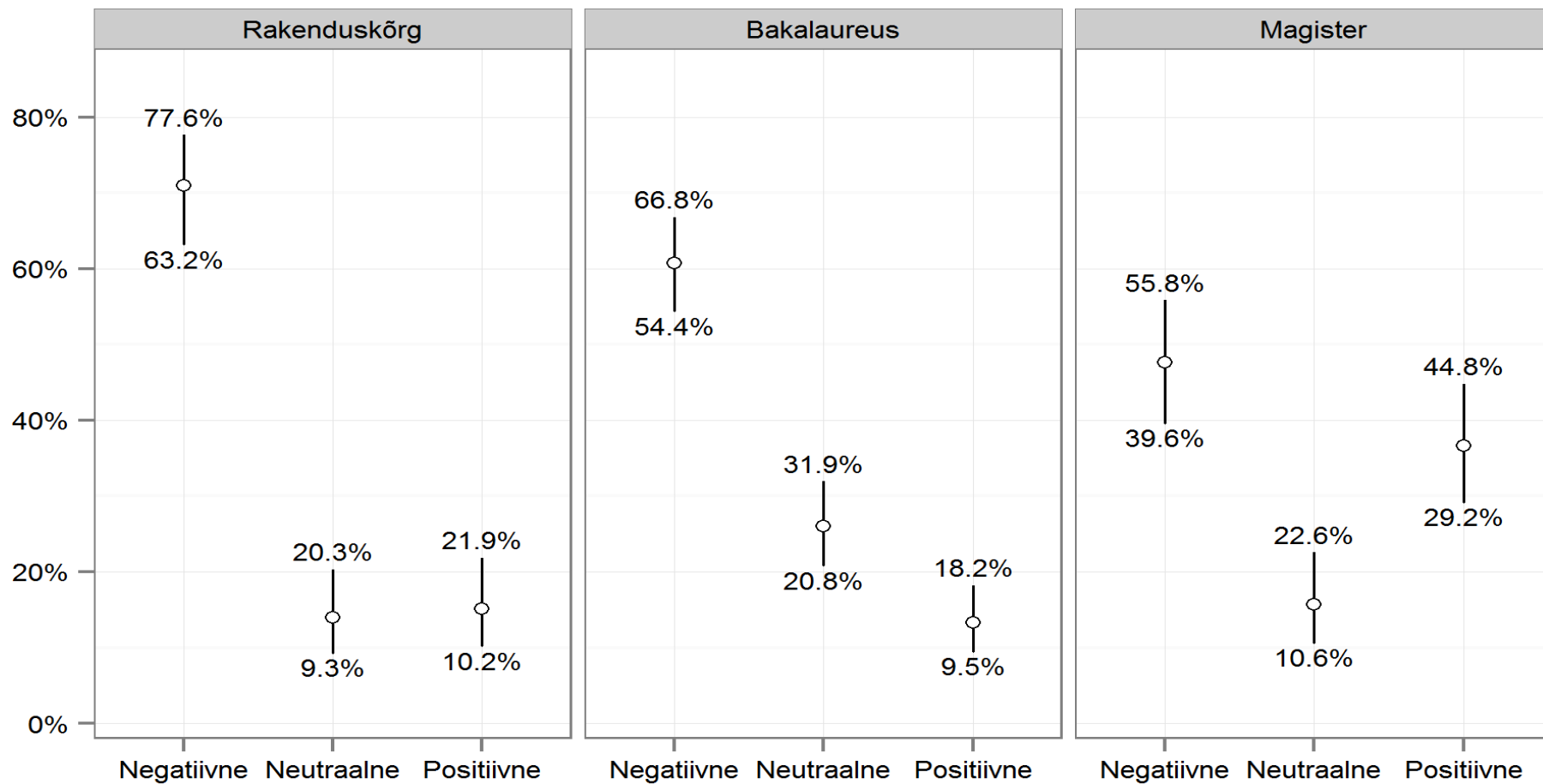
Töötamine õpingute ajal (% kõigist vastanutest)

Põhjused, miks sooviti töötada (% neist, kelle jaoks soov töötada oli katkestamise põhjus)

Kuidas mõjutas töötamine õpinguid?

Töötamine ja õppimine

- **Täiskoormusega töötas õpingute ajal ~50%** katkestajatest. ~20% ei töötanud üldse. Õpingute vältel töötanutest olid erialasel tööl hõivatud 60%. Töötamine on levinum magistriõppe katkestajate seas – neist töötasid õpingute vältel ligi 90%.
- **Töö mõju õpingute katkestamisele** hinnati pigem negatiivseks.
- **Tööandjate suhtumine** õpingutesse neutraalne või pigem positiivne. Alla kümnendiku katkestajate tööandjatest suhtus õpingutesse negatiivselt.
- Töö ja õpingute ühitamisel valmistas vastanutele probleeme nii liigne koormus kui ka ajalised konfliktid.

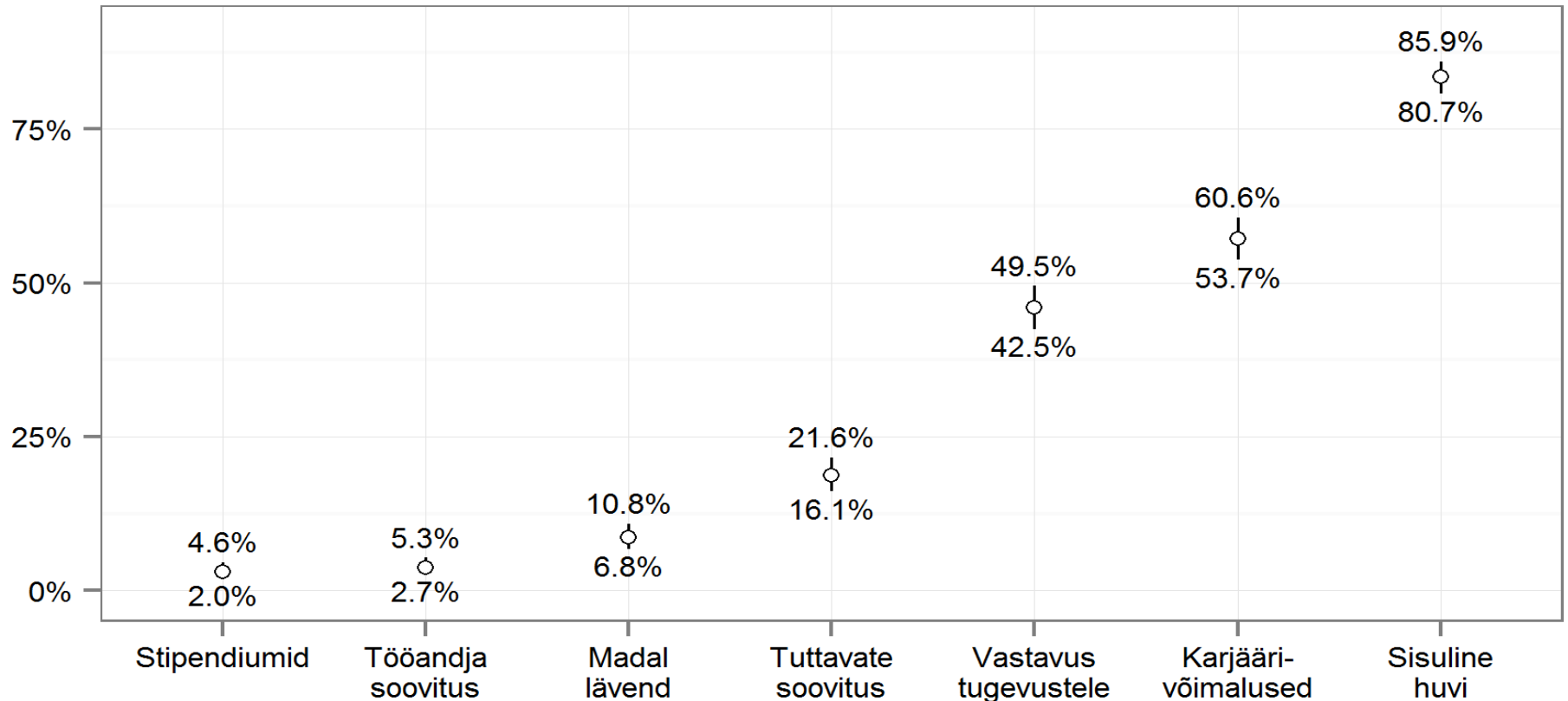
Erialateadlikkus

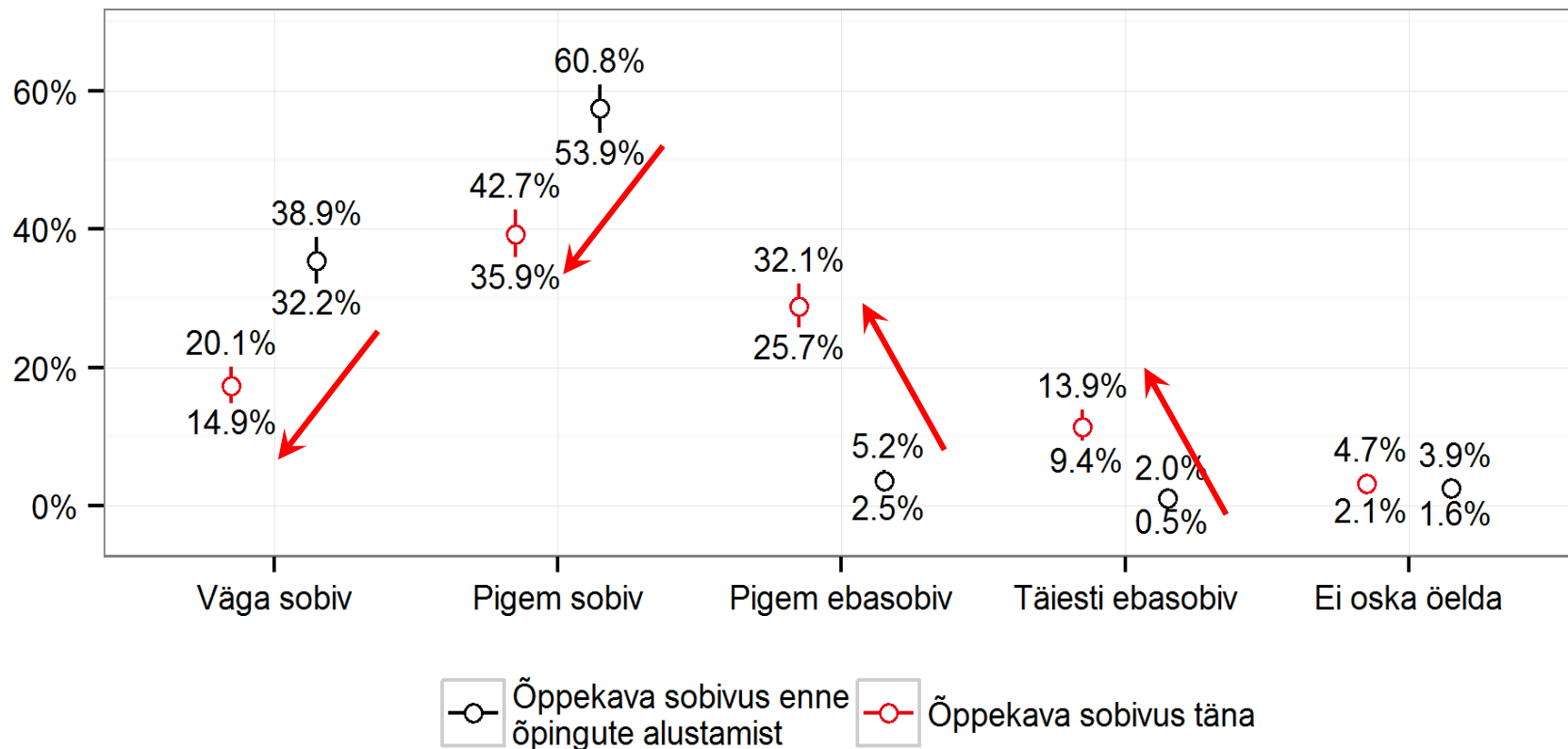
Centar

EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR

Katkestanute osakaal õppima asumise motivatsioonitegurite lõikes (% , valida võis mitu tegurit)

Katkestaja hinnang õppekava sobivusele endaga enne õpingute algust ja küsitluse ajal

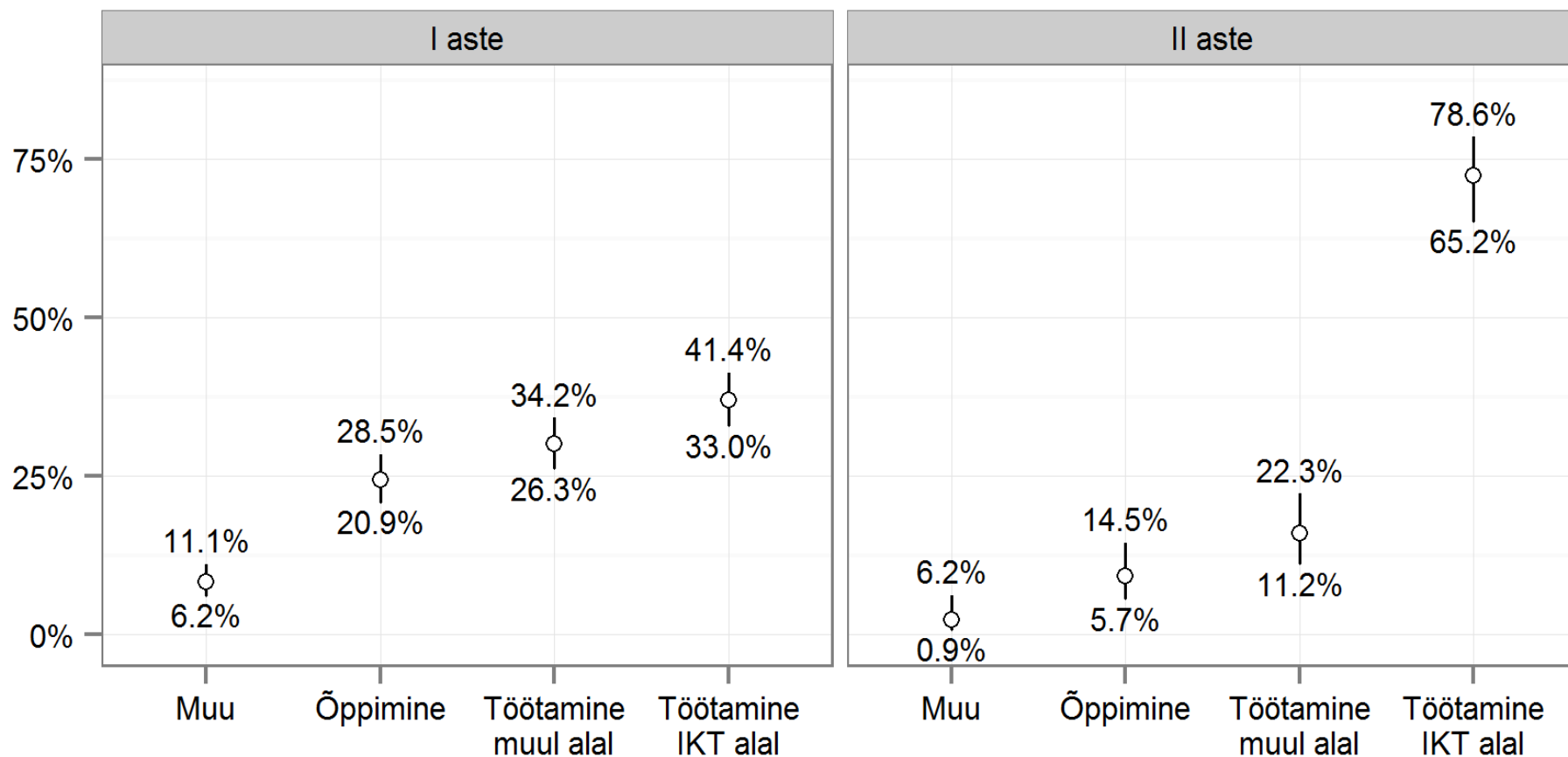

Erialateadlikkus

- Enne õpingute algust hindas 90% katkestanutest **õppekava enda jaoks sobivaks**; pärast katkestamist arvas sama vaid ~50%.
- Hinnangud muutusid, kuna inimeste arusaam õppe sisu, korralduse jmt osas muutus, aga muutusid ka inimeste enda soovid ja eelistused.
- Õppekavaga ei olnud üldse enne õpingute alustamist tutvunud 25%.
- IKT-ga varem kokku puutunud ja **eelnevalt õppekavaga tutvunud katkestasid harvem vale eriala valiku tõttu.**

Peamine tegevus õpingute katkestamise järgselt, kõrgharidusastmete lõikes (% vastava astme õpingute katkestajatest)

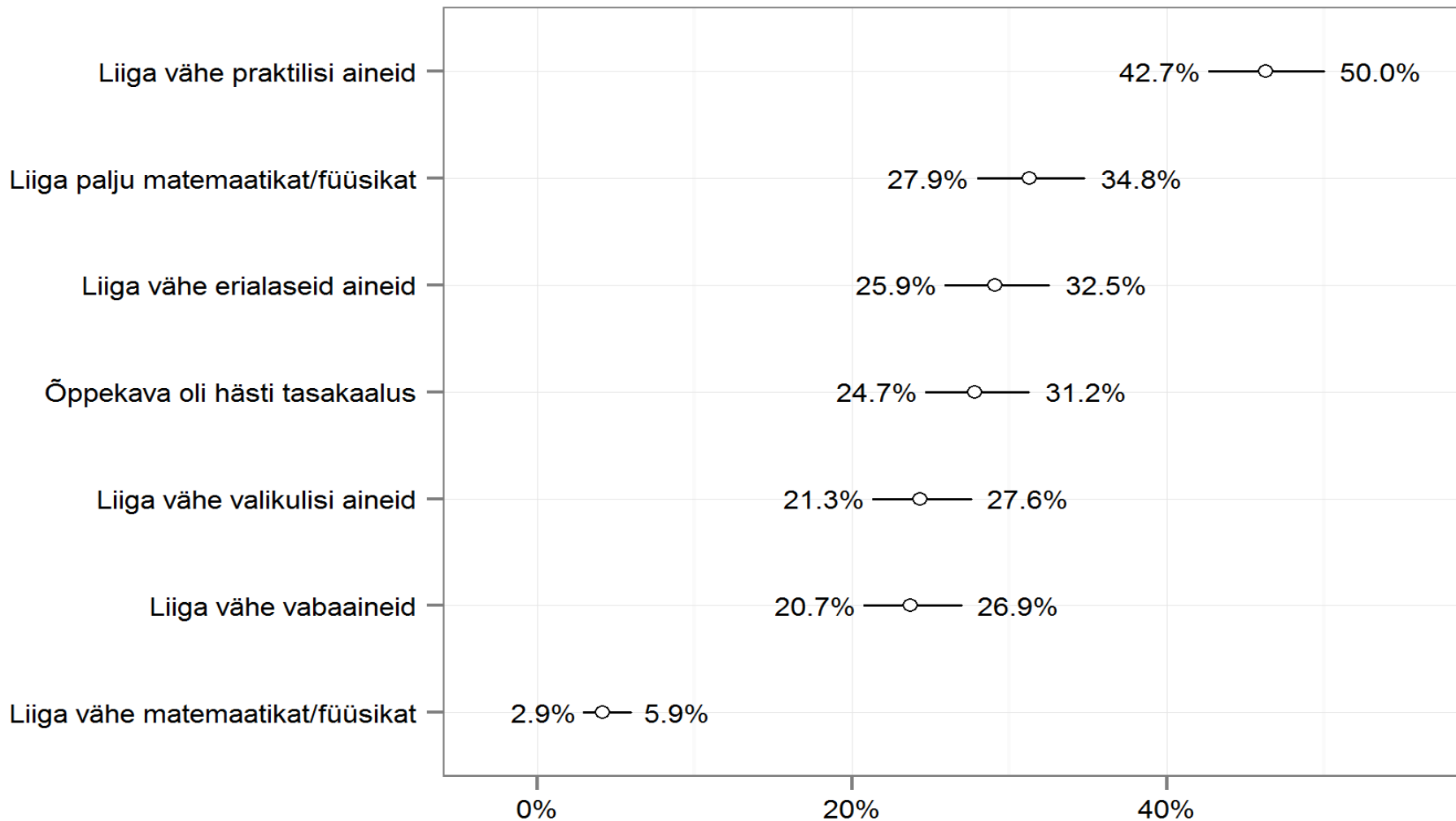
Õppekorraldus

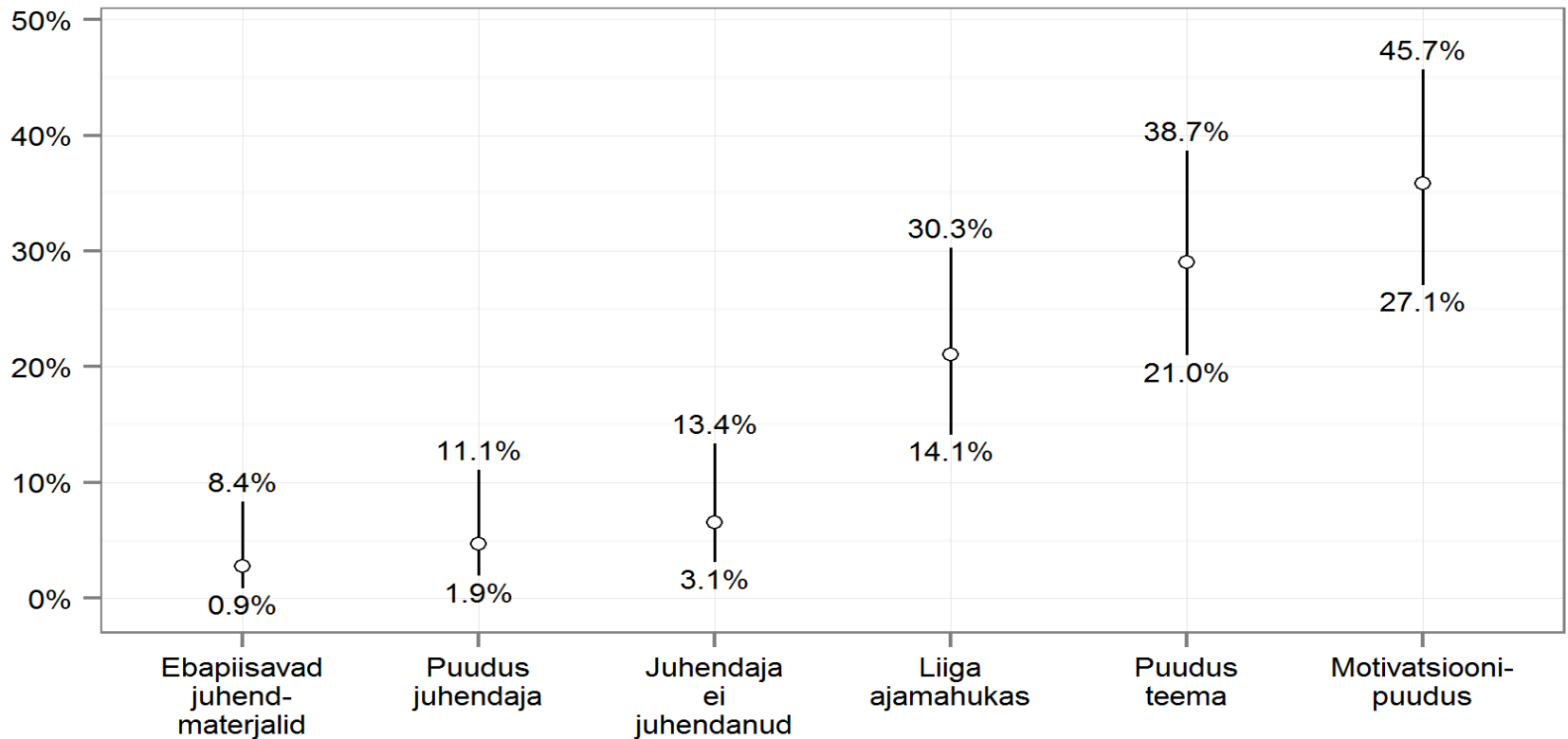
Centar

EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR

Hinnang erinevate ainete tasakaalule õppekavas, valida võis mitu (% kõigist vastajatest, kes olid läbinud aineid)

Põhjusted, miks lõpu- või diplomitöö valmistas raskusi (% neist, kelle jaoks oli lõputöö katkestamise põhjus)

Õppekorraldus

- Õppekava tasakaalu ja õppeainete kvaliteediga seonduvalt toodi välja **vähem praktiliste harjutuste kasutamist õppeainetes**, ka praktilist kasu andvate õppeainete madalat osakaalu õppekavas.
- Õppejõudude õpetamismetoodika kriitikana toodi välja **vähem oskust teooriat ja praktikat ühendada** ja erinevaid õpetamisviise kombineerida.
- Õppejõudude ainealaste oskustega oldi rahul.
- **Ajuliselt suur või liiga muutlik õppekoormus** ja tunniplaan (eriti tunnid tööpäeva ajal) valmistasid paljudele raskusi.
- Need, kelle katkestamise põhjuseks olid **raskused lõputööga**, tõid spetsiifilisemalt välja motivatsioonipuuduse, teema puudumise ja ajamahukuse.

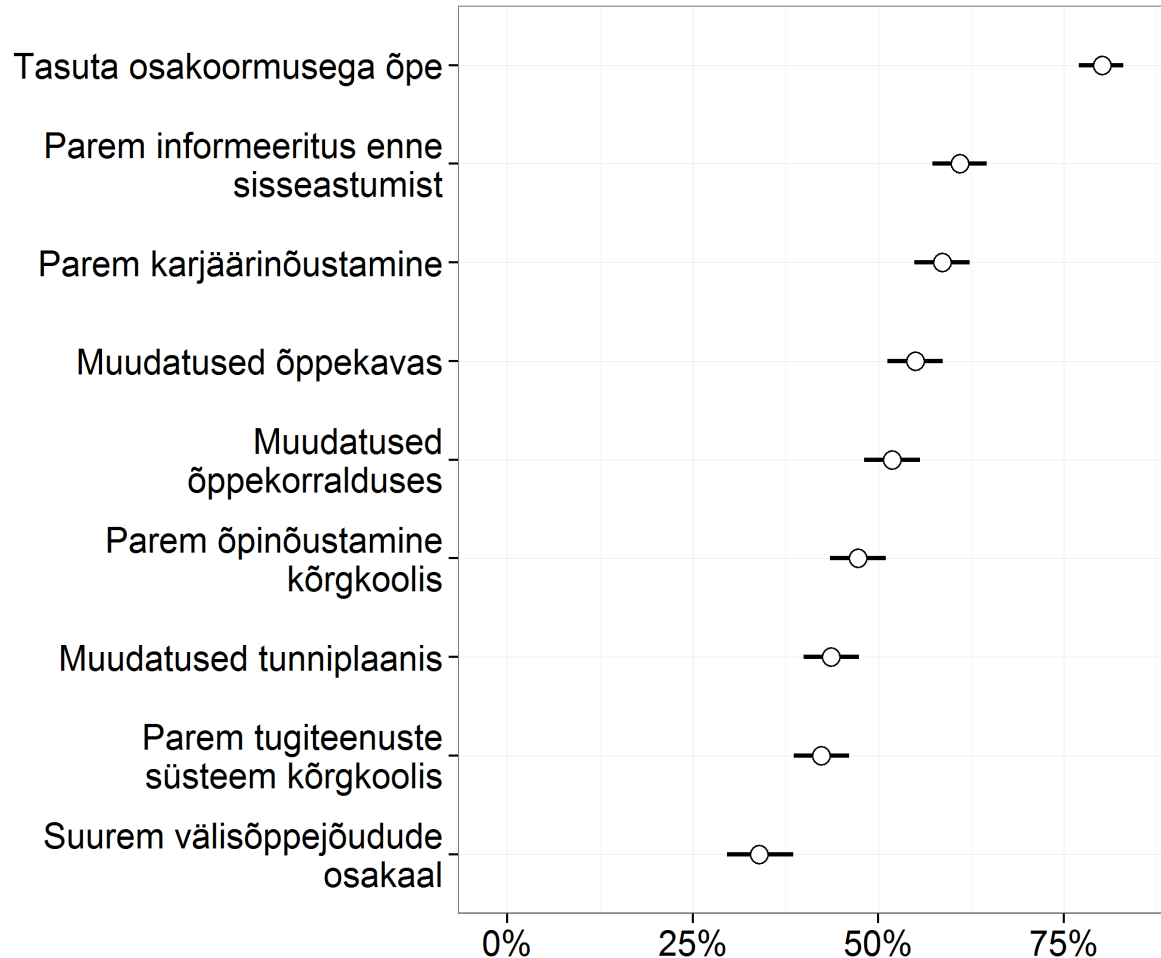

Õppenõustamine

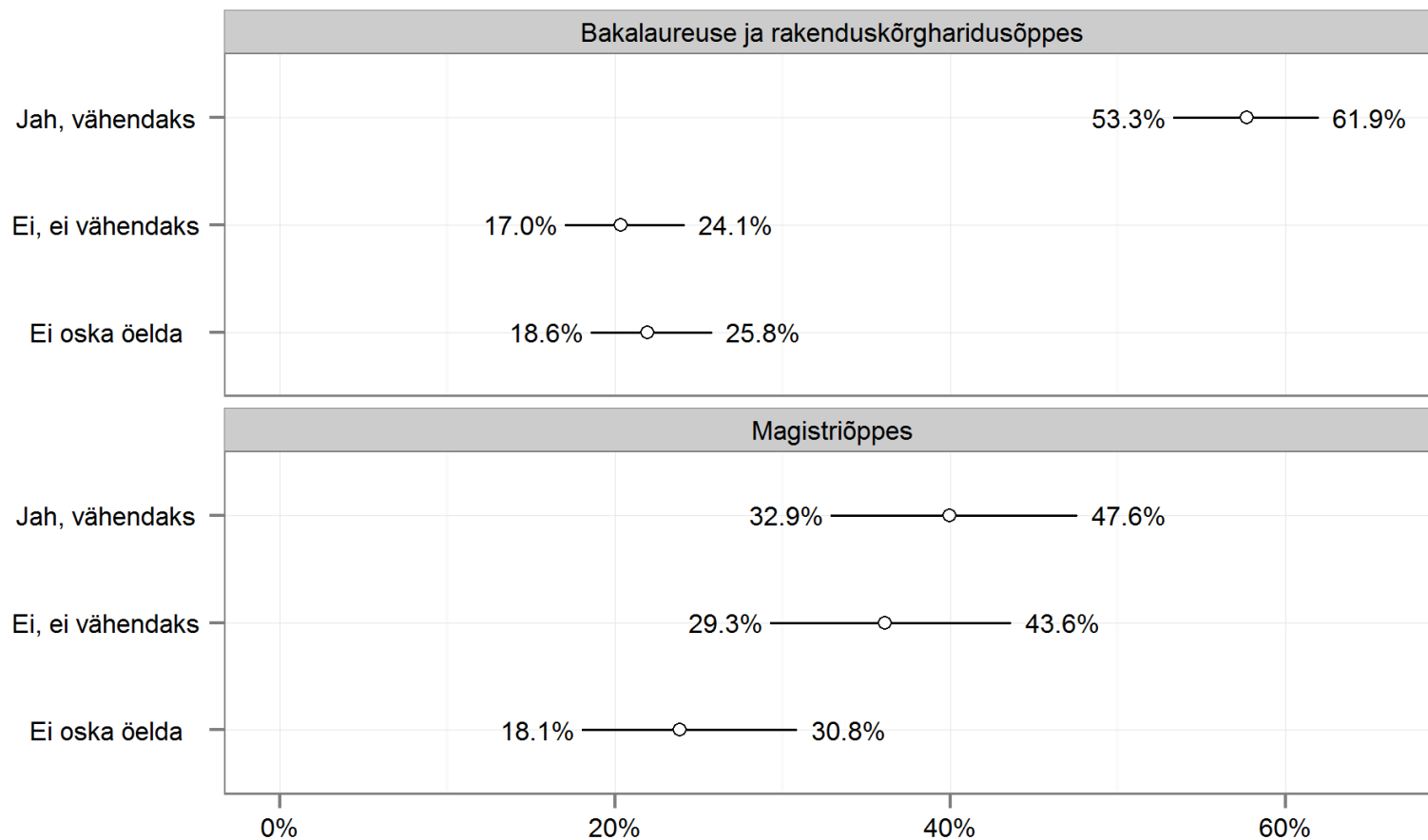
- **Enamik katkestajatest õppenõustamist ei kasutanud**, tuues peamiseks põhjuseks, et ei pidanud seda vajalikuks.
- Need, kes õppenõustamist said, olid valdavalt teenusega rahul. Samas leiti, et nõustamine polnud piisavalt kättesaadav.
- Osa katkestajatest ei käinud õppenõustamisel, kuna nad ei osanud selle peale tulla, et nõustamisest võiks abi olla.

Millised lahendus pakuti katkestamise vähendamiseks?

Kas 160 eurose stipendiumi laialdasem kasutamine vähendaks katkestamist?

Täiendavad soovitused

- Stipendium ei suuda suure tõenäosusega konkureerida palgaga, pigem tuleb leida mooduseid, kuidas töötamist ja õppimist ühitada
- Paindlikum tunniplaan, suurem e-õppe osakaal ja erinevad osakoormuse võimalused on üheks võimaluseks paindlikkust suurendada
- Lõpusirgel olevate katkestajate lõpetamiseni aitamisel võiks kaaluda piiratud ajavahemikus (nt üks semester) tasuta lõpetamise võimalust
- Raskemate ainete läbimise hõlbustamiseks võiks kaaluda konsultatsioonitundide süsteemi sisseviimist
- Lõputööde parem seostamine õpiprotsessiga ja juhendamise kvaliteedi parandamine

Aitäh!

Kontakt:

Janno Järve

janno.jarve@centar.ee

Eesti Rakendusuringute Keskus CentAR

<http://www.centar.ee>

CentAR

EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR